

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА
АРХІТЕКТУРИ

Кафедра економіки підприємства

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

та вихідні дані до виконання розрахункової роботи

з дисципліни

«Економіка підприємства будівельної індустрії»

(спецкурс)

для студентів спеціальності

«Будівництво та цивільна інженерія»

освітнього рівня спеціаліст, магістр,

спеціалізації – технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів

ОДЕСА – 2016

УДК 330.131

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Вченою радою факультету
ЕкУБ ОДАБА
протокол №7
від 3 березня 2016 року

Методичні вказівки розглянуті та рекомендовані до друку на засіданні науково – методичної комісії факультету ЕкУБ, протокол №7 від 25.02.2016 року.

Методичні вказівки розглянуті та рекомендовані до друку на засіданні кафедри «Економіки підприємства», протокол №5 від 09.02.2016 року.

Укладачі: доц. Кулікова Л.В., ст.викл. Жусь О.М.

Рецензенти: Золотов В.І., ст.н.с. Інституту комплексних проблем морського природокористування і НТП

Тесленко П.О. к.т.н., доцент кафедри менеджменту та управління проектами, ОДАБА.

Методичні вказівки з курсу «Економіка підприємств будівельної індустрії» призначено для виконання розрахункової роботи студентів стаціонару та заочної форми навчання спеціалізації – технологія будівельних конструкцій, виробів та матеріалів. Містять методику розрахунку собівартості та вартості одиниці продукції промислового підприємства будівельної індустрії.

Відповідальний за випуск:

завідуюча кафедрою економіки підприємства
д.е.н., проф.

Окландер Т.О.

Зміст

Вступ.....	4
Частина I. Розрахунок вартості 1м ³ виробу.	
1. Розрахунок змінних витрат.....	5
1.1. Розрахунок витрат на матеріали.....	5
1.2. Розрахунок витрат на паливо та електроенергію для технологічних цілей.....	9
1.3. Розрахунок витрат на оплату праці робочих-відрядників.....	9
1.4. Розрахунок нормативних витрат праці робочих-відрядників.....	9
1.5. Розрахунок єдиного соціального внеску.....	10
2. Розрахунок постійних витрат.....	11
2.1. Витрати на утримання і експлуатацію обладнання.....	11
2.2. Розрахунок загально виробничих витрат.....	14
2.3. Розрахунок адміністративних витрат.....	17
2.4. Визначення ціни й рентабельності продукції.....	17
Частина 2. Розрахунок техніко-економічних показників підприємства.	
1. Розрахунок річної виробничої програми підприємства.....	19
2. Розрахунок техніко-економічних показників підприємства.....	20
Додатки	21
Завдання.....	24
Література.....	27

Вступ

Економіка підприємства як конкретна галузь науки й навчальна дисципліна базується на пізнанні та свідомому використанні економічних законів і закономірностей функціонування та розвитку суспільного виробництва.

Дисципліна «Економіка підприємства» включає вивчення: теорії та практики господарювання на рівні підприємства; конкретних форм і методів господарювання, принципів формування і використання виробничого потенціалу; взаємодії всіх видів ресурсів; організації та ефективності господарської діяльності підприємства.

Мета курсу «Економіка підприємства» - надати студентам ґрунтовні знання з основних розділів прикладної економіки та зокрема з планування, організації й забезпечення ефективності господарювання на рівні підприємства як первинної ланки суспільного виробництва.

Мета розрахункової роботи полягає в закріпленні та поглибленні теоретичних знань, набутих студентом у процесі вивченні курсу «Економіка підприємств будівельної індустрії» та придбання навичок практично виконувати розрахунки калькуляції вартості одиниці виробу та техніко економічних показників роботи підприємства.

Під час виконання розрахункової роботи студент повинен вивчити: специфіку роботи підприємств будівельної індустрії; класифікацію витрат виробництва; показники ефективності діяльності підприємства;

Кожний студент виконує роботу за даними свого варіанта. Варіант обирається в залежності від номера, за яким студент проходить в журналі обліку навчальних занять (для студентів заочної форми навчання за останніми цифрами залікової книжки).

На титульному листі повинні бути зазначені: предмет, по якому виконана робота, прізвище, ім'я, по батькові студента, факультет, курс, номер групи.

Розрахункова робота має бути надрукована або написана від руки на окремих аркушах (розмір А4). Усі сторінки роботи потрібно пронумерувати. Обсяг контрольної роботи визначається потребами повного відображення виконаних завдань. Всі наведені формули повинні мати розшифровку умовних позначень. В роботі необхідно вказати номер варіанта, наприкінці роботи слід навести список використаної літератури.

РОЗРАХУНОК ПОВНОЇ ЗАВОДСЬКОЇ СОБІВАРТОСТІ

Частина I. Розрахунок вартості 1м³ виробу.

Собівартість являє собою валові витрати на виробництво й реалізацію продукції. Залежно від економічного змісту валові витрати підрозділяються на постійні й змінні.

До змінних відносять технічно неминучі витрати, безпосередньо пов'язані з виготовленням продукції: витрати на сировину й матеріали, технологічне паливо й енергію, заробітну плату основних і допоміжних робітників, включаючи відрахування на соціальні потреби.

До постійних витрат відносяться витрати, пов'язані з організацією, керуванням, технічною підготовкою виробництва, витрати на утримання і експлуатацію обладнання і його обслуговування (цехові й загальнозаводські витрати).

У розрахунковій роботі необхідно зробити розрахунок собівартості одиниці продукції по одному з виробів, що випускає підприємство.

Основою визначення собівартості випуску продукції служать: виробнича програма підприємства, режим роботи підприємства, витрати сировинних і енергетичних ресурсів на одиницю випуску продукції, що, обумовлені за завданням.

1. Розрахунок змінних витрат.

З метою визначення змінних витрат необхідно розрахувати величину окремих статей і витрат.

1.1. Розрахунок витрат на матеріали.

Вартість матеріалів одиниці виробу обчислюється по формулі (1.1.):

$$V_M = C * N_B * K_B, \quad (1.1)$$

Де: V_M – витрати на матеріали

C - ціна матеріалу відповідно до прейскуранта, грн.

N_B – норма витрат матеріалів, (м³, т)

K_B – коефіцієнт, що враховує виробничі відходи та втрати матеріалів.

Вартість цементу, арматури, закладних деталей, дроту та води визначається по додатку 1, норма витрат основних матеріалів визначається за завданням.

Вартість піску та щебеню визначається шляхом калькулювання і обчислюється по формулі (1.2.):

$$V_M = V_{\text{ц}} + T_{\text{в}} + V_{\text{т}} + V_{\text{з.с.}} \quad (1.2.)$$

Де: $V_{\text{ц}}$ – відпускна ціна, грн;

$T_{\text{в}}$ – транспортні витрати, грн;

$V_{\text{т}}$ – витрати на тару та упаковку, грн;

$V_{\text{з.с.}}$ – заготівельно-складські витрати, грн.

Відпускнуою ціною називається ціна, за якою підприємство або збутова організація реалізують продукцію виробничим підприємствам для наступної її переробки.

Ціни залежно від умов постачання товарів відрізняються по видах франко. «Франко» – це комерційний термін, що означає, що певна частина витрат по транспортуванню або вантаженню товару включається в ціну виробника. Кожен вид франко показує, до якого пункту на дорозі руху товару від продавця до покупця додаткові витрати включені в ціну за договором купівлі-продажу.

Склад транспортних витрат залежить від виду франко, тобто визначають тільки ті видатків, які враховані відпускнуою ціною, і виду транспорту (автомобільний, залізничний і т.і.).

Транспортні видатки розраховуються на 1 т вантажу. Розрахунки транспортних витрат щебеню та піску проводиться по калькуляції транспортних витрат (табл. 1).

Калькуляція транспортних витрат на 1т матеріалу

Таблиця 1.

матеріал	вид відпускної ціни	найменування постачальника	вид транспорту	відстань	вартість вантажно-розвантажувальних робіт, грн/т	вартість перевезення, грн/км	Разом за 1 т
Щебінь							
Пісок							

Відстань перевезення матеріалів визначається за завданням, вартість вантажно-розвантажувальних робіт та вартість перевезення визначається по доданку 1.

Вартість тари визначається для матеріалів, перевезених у тарі. Загально-складські витрати (ЗСВ) становлять 2% від суми відпускної ціни, транспортних витрат та витрат на тару.

Калькуляція вартості матеріалів

Таблиця 2

Показники	Щебінь з природного каміння марки 1000 фракції 10 – 20 мм	Пісок з опоки фракції 1,25 мм
1	2	3
Постачальник		
Вид відпускної ціни		
Вага, од. вим., брутто, т		
Транспортні витрати на 1т вантажу, грн		
№ калькуляції транспортних витрат		
Відпускна ціна, грн	доданок 1	доданок 1
Вартість тари, грн		
Транспортні витрати, грн		
Разом: розрахункова ціна франко-склад		
ЗСВ		
Усього вартість матеріалів, грн		

Розрахунок вартості 1м³ бетонної суміші

Таблиця 3

Найменування матеріалів	Одиниця вим.	Норма витрат на 1м ³ бетонній суміші	Вартість од. вим., грн	Вартість норми витрат, грн
1	2	3	4	5
Цемент	т	За завданням		
Щебінь	м ³			
Пісок	м ³			
Вода	м ³			
Разом				

Розрахунок вартості матеріалів на 1м³ виробу проводиться на підставі таблиці 2.

Розрахунок вартості матеріалів на 1м³ виробу

Таблиця 4

Найменування матеріалів	Од. вим.	Норма витрат без втрат	Коеф. втрат	Норма витрати з урахуванням втрат	Вартість од. вим., грн	Вартість норми витрат, грн
1	2	3	4	5	6	7
Бетонна суміш	м ³	За завданням				
Арматура А-IV	т					
Арматура А-I	т					
Закладні деталі	т					
Дріт	т					
Разом						

Коефіцієнти, що враховують виробничі відходи та втрати матеріалів (K_п), прийняти в розмірі:

Бетонна суміш – 1,015

Арматура класу А – I – 1,01

А – III – 1,02

А – IV – 1,02

$$A - V - 1,06$$

$$B_p - I - 1,02.$$

1.2. Розрахунок витрат на паливо та електроенергію для технологічних цілей обчислюється по формулах (1.3.) та (1.4.):

$$B_{Pi} = B_p * N_b, \quad (1.3.)$$

Де: B_{Pi} – вартість норми витрат пару, грн.

B_p - вартість 1т пару по прејскуранту, грн (доданок 1)

N_b – норма витрат пару на 1м³ виробу, т (за завданням)

$$B_{ei} = B_e * N_b, \quad (1.4.)$$

Де: B_{ei} – вартість норми витрат електроенергії, грн.

B_e - вартість 1кВт електроенергії, грн. (доданок 1)

N_b – норма витрат електроенергії на 1м³ виробу, кВт (за завданням)

1.3. Розрахунок витрат на оплату праці робочих-відрядників.

Фонд оплати праці робочих-відрядників визначається по формулі (1.5.):

$$FO_{P.r.v} = FO_{P.v} + П + Д, \quad (1.5.)$$

Де: $FO_{P.v}$ - відрядний фонд оплати праці робочих, грн.

П – премії, (30%)

Д – доплати за роботу в нічний час і бригадирство, (10%)

$$FO_{P.n} = B_1 * N_{z1} \quad (1.6.)$$

Де: z_1 – вартість роботи з і – й операції, грн. (за завданням)

N_{z1} – нормативи заробітної плати в грн. на 1 грн. вартості роботи (доданок 2).

1.4. Розрахунок нормативних витрат праці робочих-відрядників визначається по формулі (1.7.).

$$T_n = \sum B_1 * N_{п1}, \quad (1.7.)$$

Де: T_n – нормативні витрати праці робочих-відрядників, чол/год

B_1 – вартість роботи з і - й операції, грн (за завданням)

$N_{п1}$ – нормативи праці в чол/год на 1грн вартості (додаток 2).

Розрахунок витрат на оплату праці і нормативних витрат праці робочих-відрядників заносимо у таблицю 5.

Таблиця 5

Операції	Обсяг робіт у грн	Нормативи на 1 грн обсягу		Нормативна трудомісткість чол. година	Підрядний заробіток, грн
		витрат праці, чол. година	заробітної плати, грн		
1	За завданням				
2					
3					
4					
5					
Разом					
Премія					
Доплати					
Усього					

1.5. Розрахунок єдиного соціального внеску визначаються по формулі (1.8.):

$$ЄСВ_v = ФОП_{р.в} * С_{ЄСВ}, \quad (1.8.)$$

Де: $С_{ЄСВ}$ – ставка єдиного соціального внеску, (%).

Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Єдиний соціальний внесок встановлюється у відсотках до визначеної бази нарахування. Ставка єдиного внеску становить 22%.

1.6. Розрахунок військового збору визначаються по формулі (1.9.):

$$Вс = ФОП_{р.в} * С_{вс}, \quad (1.9.)$$

Де: $С_{вс}$ – ставка військового збору, (1,5%).

1.7. Чисельність робітників підрядників визначається по формулі (1.10.):

$$Ч_c = T_n / (B * 8), \quad (1.10.)$$

Де: Б – бюджет робочого часу (число робочих днів у місяці, визначається по календарю з розрахунку 5-ти денного робочого тижня).

8 – тривалість робочого дня, година.

Результати розрахунків змінних витрат заносимо в таблицю 6.

Змінні витрати на 1 м³ виробу.

Таблиця 6

№п/ п	Найменування статті витрат	Умовна позначка	Сума, грн
1	Матеріальні витрати	В _м	
2	Витрати на паливо	В _п	
3	Витрати на електроенергію	В _е	
4	Витрати на оплату праці робочих-відрядників	ФОП _{р.в.}	
5	Єдиний соціальний внесок	ЄСВ _в	
6	Військовий збір	Вс	
	Разом змінні витрати на 1 м³ виробу		

2. Розрахунок постійних витрат.

2.1. Витрати на утримання і експлуатацію обладнання.

Витрати на утримання і експлуатацію всіх видів обладнання, діючих на виробництві готової продукції, містять витрати на оплату праці робочих, обслуговуючих машини та механізми, амортизаційні відрахування та поточний ремонт.

2.1.1. Оплата праці робочих-погодинників

Фонд заробітної плати робітників з погодинною формою оплати розраховується виходячи із чисельності цих робітників по формулі (2.1.):

$$\text{ФОП}_{р.п.} = \text{ФОП}_п + П + Д \quad (2.1.)$$

Де: ФОП_п – тарифний фонд оплати праці робочих з погодинною формою оплати, грн.

П – премії, (25%)

Д – доплати, (5%)

Тарифний фонд оплати праці розраховується по формулі (2.2.):

$$\text{ФОП}_п = \text{В}_п * \text{С}_г \quad (2.2.)$$

Де: В_п – витрати праці робітників з погодинною формою оплати, чол/година.

С_г – годинна тарифна ставка, грн. (доданок 3)

2.1.2. Витрати праці робочих з погодинною формою оплати.

Витрати праці робочих з погодинною формою оплати визначаються по формулі (2.3.):

$$V_{\text{п}} = Ч_{\text{п}} * Б * 8$$

Де: $Ч_{\text{п}}$ – чисельність робочих з погодинною формою оплати, (по 4 чоловіка III та IV розряду для усіх варіантів);

$Б$ – бюджет робочого часу (число робочих днів у місяці, визначається по календарю з розрахунку 5-ти денного робочого тижня);

8 – тривалість зміни, годин.

2.1.3. Розрахунок єдиного соціального внеску визначаються по формулі (2.4.):

$$ЄСВ = ФОП_{\text{п}} * С_{ЄСВ}, \quad (2.4.)$$

Де: $С_{ЄСВ}$ – ставка єдиного соціального внеску, (22%).

2.1.4. Розрахунок військового збору визначаються по формулі (2.5.):

$$V_{\text{с}} = ФОП_{\text{р.в}} * С_{\text{вс}}, \quad (2.5.)$$

Де: $С_{\text{вс}}$ – ставка військового збору, (1,5%).

2.1.5. Амортизаційні відрахування обладнання.

Для основних фондів характерні збереження натуральної форми і поступове спрацювання. Для їх повного відновлення нараховуються амортизаційні відрахування. Амортизація – це поступове перенесення вартості основних фондів на собівартість готової продукції.

Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання основних фондів (доданок 4).

В даній роботі амортизація нараховується прямолінійним методом по формулі (2.5.).

$$A_{\text{об}} = S_{\text{об}} / T_{\text{к.в.}}, \quad (2.6.)$$

Де: $A_{\text{об}}$ – сума амортизаційних відрахувань по всьому обладнанню на лінії, грн.

$S_{\text{об}}$ – балансова вартість обладнання, грн (розраховується по таблиці 7).

$T_{\text{к.в.}}$ – корисний строк використання, рік (доданок 4).

Сума річних амортизаційних відрахувань діючого обладнання.

Таблиця 7

№ п/п	Найменування обладнання		Вартість од. устаткування, грн	Загальна вартість, грн
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Кран мостовий	1	310740	
2.	Бетоноукладач	1	87680	
3.	Вібромайданчик	1	92450	
4.	Формоукладчик	1	68800	
5.	Самохідний візок	2	14561	
6.	Причіп	2	4160	
7.	Установка для електричного нагрівання стрижнів	2	5370	
8.	Трансформатор зварювальний	1	8420	
9.	Автоматичний захват	1	4040	
10	Форма	5	5120	
	Разом			

Витрати на поточний ремонт технологічного обладнання ($P_{об}$) становлять 18% у рік від вартості обладнання.

2.1.6. Амортизаційні відрахування транспортних засобів визначаються по формулі (2.6.):

$$A_{тр} = S_{тр} / T_{к.в.}; \quad (2.7.)$$

Де: $A_{тр}$ – сума амортизаційних відрахувань транспортних засобів, грн.

$S_{тр}$ – балансова вартість транспортних засобів, грн.

$T_{к.в.}$ – корисний строк експлуатації транспортних засобів, рік (доданок 4).

Вартість транспортних засобів становить 40% від вартості обладнання.

Витрати на поточний ремонт транспортних засобів ($P_{тр}$) становлять 10% у рік від їхньої вартості.

Результати розрахунків витрат по утриманню й експлуатації обладнання на 1 м^3 виробу зводяться в таблицю 8.

Витрати по утриманню й експлуатації обладнання на 1 м^3 виробу

Таблиця 8

№ п/п	Найменування статті витрат	Умовна позначка	Сума, грн
1	Фонд заробітної плати робочих з погодинною формою оплати	ФОП_{р.п.}	
2	Єдиний соціальний внесок	ЄСВ_п	
3	Військовий збір	Вс	
4	Амортизаційні відрахування обладнання	А_{об}	
5	Витрати на поточний ремонт обладнання	Р_{об}	
6	Амортизаційні відрахування транспортних засобів	А_{тр}	
7	Витрати на ремонт транспортних засобів	Р_{тр}	
	РАЗОМ витрати на утримання і експлуатацію обладнання на 1 м^3 виробу		

2.2. Розрахунок загально виробничих витрат.

Загально виробничі витрати містять у собі наступні статті видатків:

- витрати на утримання адміністративно-господарського персоналу цеху;
- амортизація основних засобів загально виробничого призначення;
- витрати на поточний ремонт основних засобів загально виробничого призначення;
- витрати на охорону праці й техніку безпеки робітників цеху;
- витрати на комунальні послуги (опалення, освітлення, водопостачання та інші послуги);
- інші загально виробничі витрати.

2.2.1. Витрати на утримання адміністративно-господарського персоналу.

Адміністративно-господарський персонал (АГП) цеху містить у собі наступні категорії працівників:

- керівники;
- інженерно-технічні працівники (ІТП);
- службовці;
- молодший обслуговуючий персонал.

Штати й оклади АГП установлюються залежно від потужності підприємства.

Штатний розклад підприємства

Таблиця 9

Посада	Кількість на 2 зміни	Оклад на місяць, грн	Премія, грн	ФОП, грн
Керівник підприємства	1			
Зам. керівника	1			
Начальник зміни	2			
Технолог нормувальник	2			
Економіст-бухгалтер	1			
Комірник	2			
Прибиральниця	2			
Разом				

$$\text{ФОП}_{\text{агп}} = \text{Ч} * \text{О} + \text{П}, \quad (2.7.)$$

Де: $\text{ФОП}_{\text{агп}}$ – фонд оплати праці АГП, грн

Ч – чисельність працівників по категорії, чол.

О – місячний оклад даної категорії працівників, грн.

(доданок 5).

П – премія даної категорії працівників, грн (доданок 5).

2.2.2. Розрахунок єдиного соціального внеску визначаються по формулі (2.8.):

$$ЄСВ = \text{ФОП}_{\text{п}} * С_{ЄСВ}, \quad (2.8.)$$

Де: $S_{ЄСВ}$ – ставка єдиного соціального внеску, (22%).

2.2.3. Розрахунок військового збору визначаються по формулі (2.9.):

$$Вс = \text{ФОПр.в} * С_{вс}, \quad (2.9.)$$

Де: $S_{вс}$ – ставка військового збору, (1,5%)

2.2.4. Амортизація виробничих приміщень.

Сума амортизаційних відрахувань розраховується виходячи з вартості виробничого приміщення й застосуванням прямолінійного методу по формулі (2.11.):

$$A_{\text{пр}} = S_{\text{пр}} / T_{\text{к.в.}} \quad (2.11.)$$

Де: $A_{\text{пр}}$ – амортизаційні відрахування виробничого приміщення, грн

$S_{\text{пр}}$ – балансова вартість виробничого приміщення, грн

$T_{\text{к.в.}}$ – корисний строк експлуатації об'єкта, рік (доданок 4).

Балансова вартість виробничого приміщення визначається за укрупненими показниками вартості 1 м² і розраховується по формулі (2.12.):

$$S_{\text{пр}} = V_{\text{м}} * V_{\text{п}} \quad (2.12.)$$

Де: $V_{\text{м}}$ – вартість 1м² виробничого приміщення, грн (730 грн)

$V_{\text{п}}$ – виробнича площа, м² (за завданням)

Витрати на поточний ремонт приміщень і споруджень ($P_{\text{пр}}$) становлять 15% у рік від їхньої вартості.

2.2.5. Витрати на охорону праці та техніку безпеки.

Витрати на охорону праці й техніку безпеки ($O_{\text{п}}$) становлять 230 грн у рік на одне робоче місце.

2.2.6. Витрати на освітлення.

Витрати на освітлення приміщень визначається по формулі (2.13.):

$$V_o = V_{\text{п}} * T_e * P_{\text{ос}} * \Phi_{\text{еф}} \quad (2.13.)$$

Де: $V_{\text{п}}$ – загальна освітлювана площа дорівнює виробничої площі, м².

T_e – тариф на 1 кВт.година, грн (доданок 1).

$P_{\text{ос}}$ – потреба у освітленні (25 Вт на 1м²), кВт

Φ_{ef} – ефективний фонд часу, година

$$\Phi_{\text{ef}} = (D_{\text{к}} - D_{\text{вих}} - D_{\text{св}}) * T_{\text{зм}} * K_{\text{зм}}; \quad (2.14.)$$

Де: $D_{\text{к}}$ – кількість днів у році (визначається по календарю)

$D_{\text{вих}}$ – кількість вихідних днів

$D_{\text{св}}$ – кількість святкових днів

$T_{\text{зм}}$ – тривалість зміни в годинниках

$K_{\text{зм}}$ – кількість змін у добу

Результати розрахунків загально виробничих витрат зводяться в таблицю 10.

Загально виробничі витрати на 1м^3 виробу

Таблиця 10

№ п/п	Зміст статті витрат	Умовна позначка	Сума, грн
1.	Фонд оплати праці АГП	ФОП _{АГП}	
2.	Єдиний соціальний внесок	ЄСВ _{АГП}	
3.	Військовий збір	Вс	
4.	Амортизація виробничих приміщень	А _{пр}	
5.	Витрати на ремонт приміщень і споруджень	Р _{пр}	
6.	Охорона праці й техніка безпеки	О _п	
7.	Витрати на освітлення	В _о	
	Разом		

2.3. Розрахунок адміністративних витрат

Адміністративні витрати

Адміністративні витрати містять у собі витрати, пов'язані з керуванням виробництва й становлять 30 % від загально виробничих витрат.

Витрати на збут становлять 50 тис. грн.

2.4. Визначення ціни й рентабельності продукції.

Ціна реалізації продукції містить у собі: виробничу собівартість, адміністративні витрати, витрати на збут, прибуток і податок на додану вартість, розраховується по формулі (2.15.).

$$Ц = C_{\text{в}} + A_{\text{в}} + B_{\text{з}} + П + ПДВ, \quad (2.15.)$$

Де: Ц – ціна продукції,

$C_{\text{в}}$ – виробнича собівартість,

$A_{\text{в}}$ – адміністративні витрати,

V_3 – витрати на збут,

Π – прибуток,

ПДВ – податок на додану вартість.

Розрахунок ціни здійснюється в послідовності до статей калькуляції, які представлені у таблиці 11.

Калькуляція вартості 1м³ виробу

Таблиця 11

№ п/п	Найменування статті	Од. вим.	Розмір
1.	Матеріальні витрати	грн	
2.	Витрати на паливо	грн	
3.	Витрати на електроенергію	грн	
4.	Витрати на оплату праці виробничих робітників	грн	
5.	Єдиний соціальний внесок	грн	
6.	Військовий збір	грн	
7.	Витрати на утримання і експлуатацію обладнання	грн	
8.	Загально виробничі витрати	грн	
9.	Разом виробнича собівартість	грн	
10.	Адміністративні витрати	грн	
11.	Витрати на збут	грн	
12.	Повна собівартість	грн	
13.	Рентабельність	%	
14.	Прибуток	грн	
15.	Проект оптової ціни	грн	
16.	ПДВ 20%	грн	
17.	Разом оптова ціна з урахуванням ПДВ	грн	
	У тому числі: змінні витрати постійні витрати	грн	

Частина II. Розрахунок техніко-економічних показників підприємства.

1. Розрахунок річної виробничої програми підприємства.

Вартість показників річної виробничої програми розраховується у таблиці 12.

Таблиця 12

№ п/п	Найменування виробів	Річний випуск, тис. м ³ , V	Вартість одиниці, грн	Собівартість одиниці, грн	Вартість річного випуску, тис. грн., V _{год}	Собівартість річного випуску, тис. грн., С _{год}
1	2	3	4	5	6	7
1.	Плита перекриття					
2.	Сан.-технічна кабіна					
3.	Ж/Б блоки					
4.	Ін.					
	Разом по підприємству					

2. Розрахунок техніко-економічних показників підприємства

2.1. Витрати виробництва на 1 грн товарній продукції

розраховується по формулі (3.1.):

$$V_{1\text{грн}} = C_{\text{год}}/V_{\text{год}} * 100, \quad (3.1.)$$

2.2. Виробіток.

Річний виробіток одного працівника (робочого)

- у грошовому виразі - тис. грн./чол

$$V_{\text{г}} = V_{\text{год}} / \text{Ч}, \quad (3.2.)$$

Ч – чисельність працівників (робочих),

- у натуральному виразі – тис. м³/чол

$$V_{\text{н}} = V / \text{Ч}, \quad (3.3.)$$

Річний виробіток одного працівника (робочого)

- у грошовому виразі

- у натуральному виразі

2.3. Фондовіддача визначається по формулі (3.4.):

$$\Phi_{\text{в}} = V_{\text{год}} / S, \quad (3.4.)$$

S - балансова вартість основних фондів (обладнання, транспортних засобів).

2.4. Фондоємкість визначається по формулі (3.5.):

$$\Phi_{\epsilon} = S / V_{\text{год}}, \quad (3.5.)$$

2.5. Річний прибуток підприємства визначається як різниця між вартістю річного випуску продукції й собівартістю.

$$\Pi = V_{\text{год}} - C_{\text{год}}, \quad (3.6.)$$

2.6. Рівень рентабельності продукції визначається по формулі (3.7.):

$$P_{\Pi} = \Pi / C_{\text{год}} * 100, \quad (3.7.)$$

Результати розрахунків зводимо в таблицю 13.

Зведені техніко-економічні показники роботи підприємства

Таблиця 13

№ п/п	Показники	Од. вим.	Розмір
1.	Річний обсяг випуску й реалізації	тис. м ³	
2.	Річний обсяг випуску й реалізації	тис. грн.	
3.	Загальне число працюючих, у т.ч. робочих	чіл	
4.	Виробіток у вартісному виразі		
	- на одного працівника	т. грн/чол	
	- на одного робочого	т. грн/чол	
5.	Виробіток в натуральному виразі		
	- на одного працівника	т. м ³ /чол	
	- на одного робочого	т. м ³ /чол	
6.	Витрати виробництва на 1 грн товарної продукції	коп	
7.	Фондовіддача		
8.	Фондоємкість		
9.	Собівартість одиниці продукції, у т.ч.		
	- змінні витрати	грн	
	- постійні витрати	грн	
10.	Собівартість річного випуску	тис.грн	
11.	Річний прибуток підприємства	тис.грн	
12.	Рівень рентабельності продукції	%	

Додаток 1

Найменування матеріалу	Одиниця виміру.	Вартість одиниці виміру.
Цемент	т	900
Щебінь	т	190
Пісок	т	130
Вода	м ³	8,6
Арматура А- I	т	2100
Арматура А - IV	т	1100
Закладні деталі	т	650
Дріт	т	1320
Пар	т	70
Електроенергія	кВтг	1,5
Вартість перевезення (пісок)	грн/т	5
Вартість перевезення (щебінь)	грн/т	6
Вартість розвантажувальних робіт (пісок, щебінь)	грн/т	10

Додаток 2

Операції	Норматив витрат праці на 1 грн обсягу	Норматив заробітної плати на 1 грн обсягу
1	0,073	0,0447
2	0,3015	0,1599
3	0,1045	0,0574
4	1,1043	0,6965
5	0,1543	0,0858

Додаток 3

Розряди	I	II	III	IV	V	VI
Годинна тарифна ставка, грн	10,57	11,42	12,54	14,15	16,30	18,99

Класифікація груп основних фондів та інших необоротних активів і мінімально допустимих строків їх амортизації

Групи	Строки корисного використання, років
Група 1 – земельні ділянки	-
Група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель. Не пов'язані з будівництвом	15
Група 3 – будівлі, споруди, передавальні пристрої	20 15 10
Група 4 – машини та обладнання з них: електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації. Пов'язані з ними комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи. Комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень.	5 2
Група 5 – транспортні засоби	5
Група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
Група 7 – тварини	6
Група 8 – багаторічні насадження	10
Група 9 – інші основні засоби	12
Група 10 – бібліотечні фонди	-
Група 11 – малоцінні необоротні активи	-
Група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5
Група 13 – природні ресурси	-
Група 14 – інвентарна тара	6
Група 15 – предмети прокату	5
Група 16 – довгострокові бібліотечні активи	7

Додаток 5

Посада	Оклад на місяць, грн	Премія, %
Керівник	4500 – 5500	50
Зам. керівника	3500 – 4500	50
Начальник зміни	3000 – 3500	45
Технолог – нормувальник	2500 – 3500	45
Економіст – бухгалтер	2000 – 3000	40
Комірник	1500 – 2000	30
Прибиральниця	1000 – 1200	30

Завдання для студентів з дисципліни «Економіка підприємства будівельної індустрії»

Додаток 6

№	Показники	Од. ви м	Варіанти														
			1/ 16	2/ 17	3/ 18	4/ 19	5/ 20	6/ 21	7/ 22	8/ 23	9/ 24	10/ 25	11/ 26	12/ 27	13/ 28	14/ 29	15/ 30
1	Марка бетону		150	200	300	400	250	150	200	300	400	250	150	200	300	400	250
2	Легкоукладальність бетонної суміші	сек	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80	40/ 80
3	Крупність щебеню	мм	10	10	10	10	10	20	20	20	20	20	40	40	40	40	40
4	Витрати матеріалів на 1м ³ (не включаючи втрати)																
	- бетонна суміш	м ³	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	- арматура А – IV	т	0,0 3	0,0 4	0,0 5	0,0 2	0,0 3	0,0 4	0,0 5	0,0 2	0,0 3	0,0 4	0,0 5	0,0 2	0,0 3	0,0 4	0,0 5
	- арматура А - I	т	0,0 28	0,0 3	0,4 26	0,0 2	0,0 3	0,0 4	0,0 28	0,0 2	0,0 28	0,0 29	0,0 3	0,0 35	0,0 27	0,0 32	0,0
	- дрiт	т	0,038	0,038	0,038	0,038	0,068	0,036	0,036	0,036	0,036	0,036	0,037	0,037	0,035	0,035	0,035
	- закладні деталі	т	0,006	0,006	0,006	0,006	0,006	0,007	0,007	0,007	0,007	0,007	0,008	0,008	0,008	0,008	0,008
5	Витрата пару	т	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
6	Електроенергія силова	кВт г	10	11	12	10	11	12	10	11	12	10	11	12	10	11	12

7	Річна продуктивність лінії	тис м ³	<u>14</u>	<u>20.5</u>	<u>14.5</u>	<u>16</u>	<u>15</u>	<u>18.5</u>	<u>15.5</u>	<u>20</u>	<u>16</u>	<u>21.5</u>	<u>16.5</u>	<u>18</u>	<u>17</u>	<u>15.5</u>	<u>17.5</u>	<u>22</u>	<u>18</u>	<u>19.5</u>	<u>18.5</u>	<u>16</u>	<u>19</u>	<u>22.5</u>	<u>19.5</u>	<u>15</u>	<u>20</u>	<u>17</u>	<u>20.5</u>	<u>19</u>	<u>21</u>	<u>17.5</u>
8	Виробнича площа	м ²	<u>1300</u>	<u>1500</u>	<u>1400</u>	<u>1590</u>	<u>1420</u>	<u>1240</u>	<u>1580</u>	<u>1430</u>	<u>1435</u>	<u>1270</u>	<u>1290</u>	<u>1600</u>	<u>1370</u>	<u>1585</u>	<u>1470</u>	<u>1610</u>	<u>1520</u>	<u>1390</u>	<u>1260</u>	<u>1630</u>	<u>1350</u>	<u>1510</u>	<u>1450</u>	<u>1200</u>	<u>1330</u>	<u>1490</u>	<u>1540</u>	<u>1250</u>	<u>1280</u>	<u>1570</u>
9	Відстань перевезення	км																														
	- піску		7	9	10	11	12	14	8	9	10	13	8,5	7,5	9	12	11															
	- щебеню		15	12	10	16	8	7	9,5	12	14	16	9	10	13	17	7															

Витрати матеріалів на 1 м³ уніфікованій важкій бетонній суміші.
Склад твердих сумішей.

Додаток 7

Марка бетону	Матеріали	Марка цементу	Од. вим.	Легкоукладальність суміші					
				20 – 40			50 – 80		
				Щебінь крупністю, мм					
				10	20	40	10	20	40
М 150	Цемент	М 400	т	0,25	0,225	0,21	0,23	0,21	0,195
	Щебінь		м ³	0,79	0,83	0,86	0,8	0,84	0,87
	Пісок		м ³	0,58	0,56	0,55	0,59	0,57	0,56
	Вода		м ³	0,18	0,17	0,155	0,17	0,16	0,15
М 200	Цемент	М 400	т	0,29	0,265	0,245	0,27	0,255	0,23
	Щебінь		м ³	0,79	0,81	0,84	0,78	0,82	0,85
	Пісок		м ³	0,55	0,56	0,55	0,57	0,56	0,55
	Вода		м ³	0,18	0,17	0,155	0,17	0,165	0,18
М 300	Цемент	М 500	т	0,375	0,34	0,315	0,345	0,325	0,295
	Щебінь		м ³	0,78	0,81	0,83	0,79	0,82	0,84
	Пісок		м ³	0,5	0,6	0,51	0,53	0,54	0,52
	Вода		м ³	0,17	0,18	0,155	0,175	0,16	0,145
М 400	Цемент	М 500	т	0,4	0,37	0,355	0,35	0,31	0,32
	Щебінь		м ³	0,8	0,81	0,78	0,82	0,81	0,84
	Пісок		м ³	0,49	0,52	0,51	0,49	0,5	0,48
	Вода		м ³	0,18	0,165	0,17	0,165	0,145	0,175
М 250	Цемент	М 400	т	0,36	0,335	0,24	0,3	0,275	0,26
	Щебінь		м ³	0,83	0,78	0,81	0,85	0,78	0,87
	Пісок		м ³	0,53	0,5	0,57	0,56	0,51	0,49
	Вода		м ³	0,15	0,16	0,155	0,17	0,18	0,16

Література:

1. Господарський кодекс України.
2. Податковий Кодекс України, 2011.
3. Бойчик І.М., Харів П.С., та ін. Економіка підприємства. – К.: «Каравела»; Львів: «Новий світ – 2000», 2011. – 298.
4. Економіка підприємства: Підручник / за заг. ред. С.Ф.Покропивного. – К.: КНЕУ, 2001. – 457 с.
5. Економіка виробничого підприємства: Навч. посіб. / Й.М.Петрович та ін. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2001. – 405.
6. Економіка підприємства: Навч.-метод. посібник для сам ост. вивч. дисц. / Г.О.Швиданенко, С.Ф.Покропивний та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 248 с.
7. Економіка підприємства: Навч. посіб. / А.В.Шегда та ін. – К.: Знання – Прес, 2001. – 335 с.